

Plattelandstoerisme Gelderland Overijssel



Gedeputeerde Staten
Gelderland en Overijssel
6 april 2004

Plattelandstoerisme Gelderland - Overijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting

Voorwoord

- 1 Inleiding
- 2 Analyse
- 3 Eén plattelandstoeristisch beleid
- 4 Planologische ontwikkelingsruimte
- 5 Marketing en productontwikkeling
- 6 Regionale aanpak
- 7 Actieprogramma

april 2004

Samenvatting

Plattelandstoerisme is een thematisch concept, waarbij de beleving en de sfeer van het platteland centraal staan. Volgens het Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme (GOBT) sluit het goed aan op trends en is er aantoonbare belangstelling vanuit binnen- en buitenland voor “boerderijvakanties”. Er zijn goede kansen voor landsdelige promotie. Het landelijk gebied van de provincies Overijssel en Gelderland biedt volop mogelijkheden voor dit type toerisme. Op dit moment is er een aantal knelpunten, waardoor het voor een plattelandstoeristische ondernemer niet eenvoudig is om zijn (innovatieve) ideeën waar te maken. De markt vraagt om meer spreiding en differentiatie in het plattelandstoeristisch aanbod. Het GOBT doet in haar “Masterplan Plattelandstoerisme” aanbevelingen aan de provincies Overijssel en Gelderland hoe om te gaan met de ontwikkeling van plattelandstoerisme. Ook andere organisaties geven aan dat specifiek plattelandstoeristisch beleid gewenst is.

De provincies Overijssel en Gelderland erkennen het beleidsinhoudelijke en bestuurlijke belang van een gezamenlijke (landsdelige) afstemming bij de uitvoering van het plattelandstoeristisch beleid. In de notitie geven zij invulling aan de volgende maatregelen: landsdelige afstemming t.a.v. plattelandstoeristisch beleid, planologische ontwikkelingsruimte, aansturing van het GOBT en een regionale aanpak. Als basis voor de uitwerking van het plattelandstoeristisch beleid geldt het beleid zoals verwoord in “Mooi Dichtbij” de beleidsnotitie recreatie en toerisme van provincie Gelderland. Ten aanzien van de planologische invalshoek geldt de “handreiking en beoordeling van ruimtelijke plannen” van de provincie Overijssel als beleidsrichtlijn, deze wordt voor Gelderland in het kader van het streekplan verder uitgewerkt. De provincies zullen een sterkere regierol vervullen richting gemeenten waar het gaat om regionale afstemming op het gebied van (de interpretatie van) wet- en regelgeving.

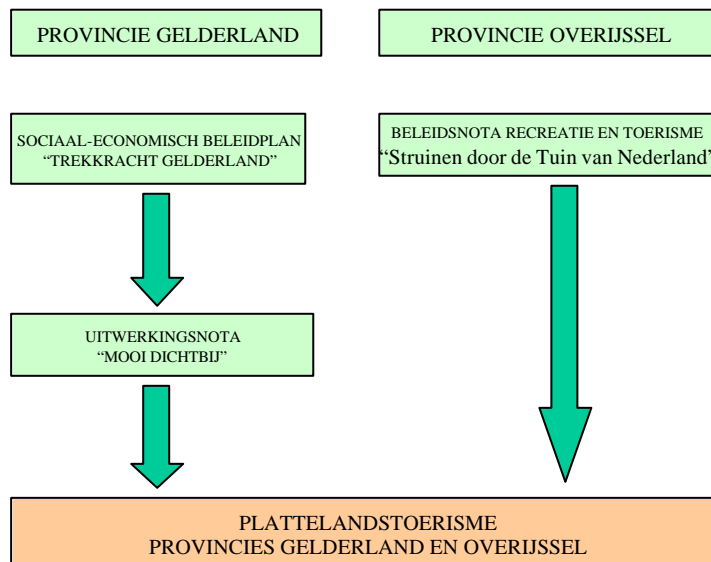
De regionale bureau's voor toerisme (RBT's) krijgen het voortouw in de verdere ontwikkeling van plattelandstoerisme en kunnen daarbij gebruik maken van de kennis en ervaring van het GOBT. Het accent ligt op regionale samenwerking, productontwikkeling en marketing. De regio's worden gestimuleerd om samen met de brancheorganisaties regiovisies te ontwikkelen ten aanzien van spreiding, differentiatie, zonerings en/of quoterings van het plattelandstoeristisch aanbod. De RBT's kunnen hierin faciliteren. Via een publieke folder willen de provincies initiatiefnemers en andere partners in het veld stimuleren om te komen tot goede, aansprekende projecten. Financiering van deze projecten vindt plaats binnen de bestaande Europese, rijks en provinciale subsidieregelingen.

Voorwoord

Voor u ligt de notitie “Plattelandstoerisme Gelderland en Overijssel”. Deze notitie is een uitvoeringsplan binnen het Gelderse sociaal economisch beleidsplan “Trekkracht” en de toeristisch-recreatieve uitwerking daarvan “Mooi Dichtbij” en de Overijsselse beleidsnota “Struinen door de Tuin van Nederland”. In “Mooi Dichtbij”, is het concept plattelandstoerisme als één van de beleidsthema’s uitgewerkt. Dit beleid vormt het beleidskader voor dit plan.

Reden voor een gezamenlijke uitvoering van het plattelandstoeristisch beleid is de optiek dat het platteland op slot zit en stimulering behoeft. Plattelandstoerisme is een kansrijke vorm van plattelandsvernieuwing die goed aansluit op de markt. Ook biedt plattelandstoerisme kansen om de recreatieve druk op natuurgebieden beter te spreiden over het landelijk gebied. Op dit moment ervaren plattelandstoeristische ondernemers belemmeringen door stringente en onduidelijke wet- en regelgeving. De strategie van de provincies in dit uitvoeringsplan richt zich op het regisseren en randvoorwaarden scheppen. Daarnaast nodigen de provincies de regio’s – gemeenten, belangenorganisaties, ondernemers, boeren en burgers - uit om met goede projecten te komen. Bij de uitwerking van het concept plattelandstoerisme naar innovatieve producten spelen de regionale aspecten een grote rol. De regionale bureau’s voor toerisme kunnen een grote rol vervullen bij de regiospecifieke uitwerking in producten en marketing.

Schema:



1. Inleiding

Toeristen kiezen hun vakantiebestemming op basis van hun voorkeur voor een regio en een aansprekend thema. Om die reden is het zinvol om het toerisme verder uit te werken naar regioconcepten en thematische concepten. Naast cultuurtoerisme en natuurtoerisme is ook plattelandstoerisme als een nieuw thematisch concept te onderscheiden.

Bij plattelandstoerisme staat de beleving van het platteland, in al z'n facetten centraal. In de beeldvorming denkt men daarbij aan natuur en landschap, rust en ruimte, gemoedelijkheid, authenticiteit en gastvrijheid. Afleiding van de dagelijkse beslommingen (onthaasten) is één van de belangrijkste motieven.

Doel en doelgroep

Het doel van dit uitvoeringsplan is landsdelig te komen tot één provinciaal beleid en één lijn in aansturing en maatregelen op het gebied van plattelandstoerisme.

“Plattelandstoerisme Gelderland en Overijssel” is een notitie waarin het provinciaal beleid ten aanzien van plattelandstoerisme van de provincies Overijssel en Gelderland gezamenlijk, landsdelig wordt uitgewerkt in concrete maatregelen. De notitie is bedoeld voor intern gebruik (afstemming en besluitvorming), maar kan ook een rol vervullen in het verduidelijken van het provinciaal beleid naar externe (intermediaire) organisaties.

Landsdelige aanpak

De provincies zien de volgende redenen om dit beleid landsdelig uit te werken:

1. Het Rijk (LNV, EZ en NBTC) richt zich m.b.t. toerisme steeds meer op de kust en de Randstad en lijkt de oostelijke provincies te vergeten. Plattelandstoerisme is een mogelijkheid om meer aandacht naar landsdeel Oost trekken.
2. Het natuurlijke aanbod – met name landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten, rust en ruimte - van de provincies Gelderland en Overijssel biedt goede en concurrerende mogelijkheden voor plattelandstoerisme.
3. Plattelandstoerisme is kansrijk in Oost Nederland en het GOBT ziet daarom goede mogelijkheden om het concept plattelandstoerisme op landsdelig niveau te vermarkten voor de binnenlandse en buitenlandse markt.
4. De provincies kennen een zelfde problematiek ten aanzien van terugloop van de werkgelegenheid op het platteland, plattelandstoerisme kan een rol spelen als economische drager van het landelijk gebied. In beide provincies is dit een belangrijk aspect in de Reconstructieplannen

Daarnaast zitten de beide provincies beleidsmatig in verschillende stadia van plattelandstoeristische beleidsontwikkeling en doorwerking, waardoor gebruik kan worden gemaakt elkaars kennis en ervaring. De provinciale besturen hebben aangegeven bestuurlijk sterker te willen samenwerken als het gaat om aansturing van gezamenlijke uitvoeringsorganisaties, waaronder het GOBT. Gezamenlijke aansturing op dit thema past in deze ingezette lijn. Bovendien blijkt uit een analyse van het GOBT dat in beide provincies dezelfde kansen en knelpunten op het gebied van plattelandstoerisme aan de orde zijn. Landsdelige aanpak is daarom logisch.

2. Analyse

Plattelandstoerisme omvat alle vormen van marktgerichte recreatie en toerisme, waarbij de beleving van het platteland en zijn identiteit centraal staat. Onder platteland verstaan wij het landelijke gebied buiten de steden en de ecologische hoofdstructuur. De provincies zien kansen in uitwerking van plattelandstoerisme als toeristisch concept. Dit wordt ondersteund door aanbevelingen van derden.

Beleidsadvies GOBT

Het Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme (GOBT) heeft het “Masterplan Plattelandstoerisme” opgesteld als beleidsadvies naar de provincies Overijssel en Gelderland. In dit masterplan geeft het GOBT een analyse van het concept plattelandstoerisme. Het GOBT signaleert dat de vraag naar het type toerisme dat het platteland te bieden heeft toeneemt. Er is ook vanuit het buitenland veel belangstelling voor “boerderijvakanties”. Plattelandstoerisme sluit aan op trends en voldoet aan de behoeften van een bepaalde groep recreanten en toeristen. Het landelijk gebied van Gelderland en Overijssel ademt de authentieke sfeer en heeft de landschappelijke kwaliteiten die aansluiten bij het beeld van het platteland. Daarnaast is het van belang om nieuwe economische dragers in het landelijk gebied te ontwikkelen om het platteland leefbaar te houden. In het kader van de reconstructie van het platteland kan plattelandstoerisme hierin een rol spelen. Naast bedrijven uit de reguliere recreatieve sector hebben de afgelopen jaren ook agrariërs verscheidene initiatieven genomen op het gebied van plattelandstoerisme.

Het GOBT signaleert ook knelpunten: enerzijds is het voor veel agrariërs moeilijk daadwerkelijk een inkomstenbron uit plattelandstoerisme te halen en ontstaan er op het gebied van wet- en regelgeving scheve verhoudingen ten opzichte van de reguliere recreatieondernemers die actief zijn binnen het plattelandstoeristisch concept. Anderzijds dreigt de markt van het agrotouristische aanbod verzadigd te raken, met producten van een zelfde kwaliteitsniveau als minicampings en ontstaat er grote behoefte aan meer diversiteit in het plattelandstoeristisch aanbod. Het GOBT adviseert te werken aan meer differentiatie in luxeniveau, het fysiek ontsluiten en een goede (gezamenlijke) marketing van het plattelandstoeristisch product, professionalisering van het ondernemerschap en in te spelen op streekeigen cultuur. In het “Masterplan Plattelandstoerisme” doet het GOBT hiertoe een aantal concrete aanbevelingen.

Aanbevelingen van derden

Ook de Stichting Recreatie en de Gewestelijke Land- en Tuinbouworganisatie (GLTO) hebben notities opgesteld waarin zij aanbevelingen doen. Op basis van die aanbevelingen blijkt dat er op het gebied van plattelandstoerisme behoefte is aan kennis, sturing en beleid en promotie. Kennis en promotie liggen vooral op het werkveld van het GOBT, maar op het gebied van sturing en beleid ligt er een duidelijke rol voor de provinciale en gemeentelijke overheden. Op basis van de aanbevelingen kunnen we concluderen dat er met name behoefte is aan:

- stimulerend, specifiek plattelandstoeristisch beleid
- sturing op spreiding, differentiatie, kwaliteit en kwantiteit (quotering) van het plattelandstoeristische aanbod.
- één loket voor plattelandstoeristische ondernemers
- eenduidigheid in wet en regelgeving

Ook de Raad voor het Landelijk Gebied is (in haar publicatie “ontspannen in het groen”, januari 2004) van mening dat onderlinge afstemming van de wet- en regelgeving gewenst is. Op het gebied van wet- en regelgeving is er behoefte aan uitwerking van het provinciaal beleid op de volgende punten:

- Meer ruimte voor plattelandstoeristische initiatieven
- Behoud van de belevingswaarde van het platteland (beleid VAB's)
- Geen onderscheid tussen agrariërs en niet-agrariërs bij wet- en regelgeving
- Eenduidigheid in (interpretatie van) wet- en regelgeving tussen gemeenten

Maatregelen

De provincies zien de aanbevelingen van het GOBT, GLTO en Stichting Recreatie als bevestiging en nadere onderbouwing van de noodzaak om het huidige provinciale recreatief toeristische beleid, op het vlak van plattelandstoerisme verder uit te werken. Het masterplan en de beide notities zijn meegenomen als bouwstenen voor de landsdelige uitwerking van het plattelandstoeristisch beleid.

Op basis van bovengenoemde kansen, knelpunten en concrete aanbevelingen komen we in de afstemming van de uitvoering tot de volgende (landsdelige) maatregelen:

1. formuleren van één specifiek plattelandstoeristisch beleid (H3)
2. visie op planologische ontwikkelingsruimte(H4)
3. visie op de organisatie van marketing en productontwikkeling (H5)
4. een regionale aanpak (H6)

3. Eén plattelandstoeristisch beleid

Het beleid voor plattelandstoerisme in het Overijsselse beleidsplan “Struinen door de tuin van Nederland” (2000) is vrij algemeen. Het recreatief toeristisch beleid van Gelderland is in 2003 uitgewerkt in de beleidsnotitie “Mooi Dichtbij”. In Mooi Dichtbij is het plattelandstoeristisch beleid, op basis van de aanbevelingen van het masterplan van het GOBT, specifiek (als thema) uitgewerkt. Om te komen tot een gezamenlijk plattelandstoeristisch uitvoeringsplan is bestaand beleid samengevoegd. De beleidstekst van Mooi Dichtbij is daarbij als uitgangspunt genomen.

Specifiek plattelandstoeristisch beleid, provincies Overijssel en Gelderland

Plattelandstoerisme omvat alle vormen van toerisme en recreatie waarbij de beleving van het platteland en zijn identiteit centraal staat. Bij de verdere ontwikkeling van plattelandstoerisme staat de beleving van het platteland als “sfeerbeeld” centraal. Vanuit dit profiel kunnen plattelandstoeristische producten ontwikkeld worden, waarbij ernaar gestreefd dient te worden dat zij bijdragen aan de volgende aspecten:

- *Behoud van kwaliteit*
Het karakter van het landelijke gebied als het gaat om rust, ruimte en kleinschaligheid dient niet verloren te gaan, maar juist versterkt te worden.
- *Het benutten van de streekcultuur*
Iedere regio heeft haar eigen identiteit, waarmee zij zich van de andere onderscheidt. De provincies streven ernaar op regionaal niveau streekeigen plattelandstoeristische producten te ontwikkelen, passend binnen het regio-profiel.
- *Vitaal platteland*
Plattelandstoerisme is niet uitsluitend te beschouwen als een vorm van neveninkomsten op de boerderij, volwaardige plattelandstoeristische bedrijven kunnen een bijdrage leveren aan de economie van het landelijke gebied.

De provincies Gelderland en Overijssel zullen gezamenlijk beleid op het gebied van plattelandstoerisme voeren. Het plattelandstoeristisch profiel is niet uitsluitend bedoeld voor agrariërs, maar ook voor "reguliere" recreatieondernemers. Naast een eigen helder en eenduidig provinciaal beleid op het gebied van wet- en regelgeving, willen wij bevorderen dat er een betere afstemming plaatsvindt tussen het beleid van de gemeenten op dit vlak. De beleving van het platteland staat centraal in het plattelandstoerisme. Daarom moeten we voorkomen dat het plattelandstoeristisch aanbod leidt tot verstening van het platteland.

De provincies willen plattelandstoerisme stimuleren door:

- *Specifiek beleid en planologische ontwikkelingsruimte*
- *(de organisatie van) Marketing en productontwikkeling*
- *Regionale aanpak*

Het product “Het Tuinpad van Overijssel” vormt een goed voorbeeld van de wijze waarop de provincies vinden dat plattelandstoerisme ontwikkeld kan worden.

4. Planologische ontwikkelingsruimte

Rijkswetgeving

Voor plattelandstoeristische initiatieven speelt de rijkswet- en regelgeving een grote rol. Hierbij zijn mn de Wet Openluchtrecreatie (WOR), de Stankrichtlijn en de Wet Stankhinder Veehouderij (WSV) van groot belang. In de WOR gelden voor *kleinschalige vormen van kamperen* lichtere voorschriften en regels dan voor reguliere kampeerbedrijven. Knelpunt in de Stankrichtlijn en de WSV is dat recreatie als zeer stankgevoelig (categorie I en II) wordt aangemerkt en dus op ruime afstand van veehouderijen gevestigd dient te zijn. De WSV biedt de mogelijkheid om kleinschalige nevenactiviteiten (ook na beëindiging van het agrarisch bedrijf op of na 19 maart 2000) als minder stankgevoelig (categorie IV) vast te leggen middels een gemeentelijke verordening. Hierbij wordt dus wel een koppeling gelegd met de (voormalige) agrarische functie.

Het rijksbeleid om wet- en regelgeving te vereenvoudigen, zoals vervangen van de Stankrichtlijn door de WSV en de mogelijke afschaffing van de WOR leidt tot onrust en onduidelijkheid. In het kader van het Interprovinciaal overleg zijn er mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen in deze rijkswetgeving.

Wij willen met het rijk overleggen over de volgende punten:

- De provincies willen beleidsmatig geen onderscheid maken tussen reguliere recreatieondernemers en agrariërs, als het gaat om de ontwikkeling van een plattelandstoeristisch product.
- De provincies zijn van mening dat bij plattelandstoerisme de sfeer van het platteland, inclusief de geur, centraal staat. Plattelandstoerisme zou dus niet belemmerd moeten worden door stankwet- en regelgeving. Wij pleiten ervoor plattelandstoerisme als “minder stankgevoelig” aan te merken.

Landsdelige beleidslijn ruimtelijke plannen

Het is van belang dat de provincies duidelijke kaders bieden voor de toetsing van nieuwe ontwikkelingen. Provincie Overijssel kent de uitwerking van plattelandstoerisme naar het RO-beleid, middels de notitie “Recreatie bij de boer” en de doorvertaling daarvan in de nota “Handreiking en beoordeling ruimtelijke plannen” (febr. 2003). Met gebruikmaking van deze ervaringen kan de beleidslijn zoals door Overijssel is uitgezet (voorlopig) als basis dienen voor landsdelig beleid en richtinggevend zijn voor de verdere (streekplan)uitwerking in Gelderland.

De Reconstructieplannen in Overijssel en Gelderland bieden enerzijds handvatten voor de ontwikkeling van recreatie op agrarische bedrijven. Anderzijds wordt ook richting gegeven aan de ontwikkeling van bestaande recreatieve bedrijven.

In Gelderland wordt bij de verdere uitwerking in het kader van het streekplan en de reconstructieplannen onderscheid gemaakt tussen extensieve en intensieve vormen van plattelandstoerisme. Intensieve recreatie kan alleen ontwikkeld worden binnen zoekgebieden. Extensieve vormen van plattelandstoerisme horen thuis in het landelijk gebied, mits deze qua aard en schaal aansluiten op de gebiedskwaliteiten. Deze worden in het kader van reconstructie nader beschreven.

Beleidslijn ruimtelijke plattelandstoeristische plannen, Landsdeel Oost

Recreatie en toerisme

- De ontwikkeling van recreatie en toerisme dient op de gebiedskwaliteiten te worden afgestemd. Met name kleinschalige landschappen, bos en natuurgebieden hebben een grote recreatieve betekenis. Recreatie en toerisme worden, met inachtneming van het behoud van de natuur- en landschapswaarden, juist in deze gebieden gestimuleerd. De stadsranden hebben een belangrijke betekenis voor de ontwikkeling van recreatie in de nabije woongebieden. De kwaliteit van het landschap vormt de basis voor een verdere ontwikkeling van plattelandstoerisme.

Recreatie bij de boer

- “Kleinschalige recreatieve voorzieningen en activiteiten, waaronder boerderijkamers zijn als nevenactiviteit in het algemeen aanvaardbaar. Hiervoor kan een vrijstellings- of wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan worden opgenomen”.

Hergebruik van vrijkomende agrarische (bedrijfs)gebouwen

- De nieuwe functie moet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en mag geen visuele verstedelijking of aantasting van landschappelijke waarden veroorzaken. De activiteiten worden in principe binnen de bestaande bebouwing uitgeoefend.
- Het milieu wordt niet extra belast en de nieuwe functie mag geen onaanvaardbare verkeersaantrekkende werking hebben. De (verdere ontwikkeling van de) agrarische bedrijfsvoering mag niet worden gehinderd.

Op dit moment wordt in Gelderland in het kader van de reconstructie en bij het opstellen van het nieuwe streekplan bovenstaande beleidslijn mogelijk nog verder uitgewerkt, o.a. ten aanzien van de volgende punten:

- Nadere omschrijving van ruimtelijke kwaliteit (gebiedsspecifiek)
- Definiëring van “kleinschalig” en “extensief”.

De provincie Overijssel gaat na in hoeverre de uitvoering van bedrijfsnatuurplannen extra ontwikkelingsruimte kan bieden voor toeristische bedrijven. Daarnaast onderzoekt Overijssel de mogelijkheden om flexibeler om te gaan met de mogelijkheden die het beleid biedt.

Rol gemeenten

Veelal blijkt er interpretatieruimte te zitten in de huidige wet- en regelgeving voor plattelandstoeristische initiatieven. Gemeenten gaan hier op een verschillende manier mee om. In het licht van ontwikkelingen op het gebied van rijkswetgeving wordt de regierol van de provincies richting gemeenten steeds belangrijker.

De provincies zullen de gemeenten stimuleren om de (interpretatie van) wet- en regelgeving regionaal beter op elkaar af te stemmen. Eén van de suggesties uit de aanbevelingen is het opstellen van een positieve (niet-limitatieve) lijst kleinschalige activiteiten die naar aard en schaal passen in het buitengebied (WSV) en waarvoor dan geen bestemmingsplanwijziging nodig is. In het kader van de reconstructie kunnen deze lijsten helpen om de randvoorwaarden voor het toestaan van nieuwe economische dragers (aard, schaal, type) verder uit te werken. Een voorbeeld van regionale samenwerking is de aanpak in Twente, waar de Regio Twente en de gemeenten gezamenlijk richtlijnen hebben opgesteld voor de toepassing van de WOR.

5. Marketing en productontwikkeling

Voor de uitvoering van marketing en productontwikkeling als onderdeel van het plattelandstoeristisch beleid spelen de RBT's en het GOBT een belangrijke rol. Daarnaast zijn ook intermediaire organisaties als Recron, KHN, GLTO, Stimuland en de Kamers van Koophandel van belang voor plattelandstoerisme.

Rol RBT's

De regionale bureaus voor toerisme (RBT's) in Gelderland en Overijssel spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van regioconcepten. Hierbij zijn de volgende aspecten van belang:

- regionale productontwikkeling
- stimulering (en ondersteuning) van de regionale samenwerking
- regionale marketing en promotie

De provincies vragen de RBT's om bij productontwikkeling, marketing en promotie van het plattelandstoeristisch product in het bijzonder aandacht te besteden aan de specifieke identiteit, de waarden en potenties van die regio.

Verder kunnen zij een stimulerende rol vervullen:

- in de samenwerking tussen verschillende agrotouristische collectieven en plattelandstoeristische (horeca- en recreatie-) ondernemers uit de reguliere toeristische sector (van elkaar leren, breder aanbod van producten, ketensamenwerking en betere projectaanvragen) en
- richting gemeenten en brancheorganisaties als het gaat om het opstellen van regionale visies op de gewenste ontwikkeling van het plattelandstoeristisch product.

Uitvoeringstaken GOBT

Het GOBT wordt gesubsidieerd door de provincies. De provincies maken in dat kader met het GOBT jaarlijks afspraken over de uitvoering. Wij vragen het GOBT om (op verzoek) de RBT's te faciliteren als het gaat om marketing, productontwikkeling of samenwerkingsprocessen, zoals het opstellen van regionale visies. De provincies zullen het GOBT in de jaarplanning de opdracht geven om ter ondersteuning van de regionale bureau's voor toerisme en de regionale VVV's de volgende taken op het gebied van plattelandstoeristisch beleid uit te voeren:

* *Uitdragen plattelandstoeristisch concept*

Wij vragen het GOBT het plattelandstoeristisch concept uit te dragen bij brancheorganisaties, als RECRON, KHN, GLTO en anderen, (klankbordgroepen van) reconstructiecommissies, programmabureaus in Gelderland en samenwerkingsverbanden agrotouristische ondernemers.

* *Marktkennis (opbouw, ontwikkeling en overdracht)*

Wij geven het GOBT de opdracht marktkennis op het gebied van plattelandstoerisme verder te ontwikkelen en beschikbaar te stellen aan de regio's. Door de inbreng van deze kennis is het mogelijk in provinciale, maar vooral op regionale visies te sturen op spreiding, kwaliteit en kwantiteit.

* *Productontwikkeling*

In opdracht van de regio's kan het GOBT werken aan thematische (bovenregionale) productontwikkeling. In dat kader past de verdere ontwikkeling en uitwerking van het plattelandstoeristisch concept tot producten, zoals bijvoorbeeld "de smaak van oost Nederland"

* *Marketing en promotie*

In samenspraak met de regio's kan het GOBT zich richten op landsdelige marketing en promotie van plattelandstoerisme. Op dit moment is het plattelandsmagazine (landsdelig) in ontwikkeling. Ter ondersteuning van de regio's zal het GOBT zich mn. richten op de buitenlandse markt en op ICT.

* *Professionalisering*

Wij vragen het GOBT door middel van samenwerking met GLTO, RECRON, KHN en Syntens te werken aan professionalisering en kwaliteitsverbetering van het plattelandstoeristische ondernemerschap, mn waar het gaat om de omslag van agrarisch naar een recreatief-toeristisch bedrijf en de marktwerking.

Rol programmabureau's

Uit de aanbevelingen blijkt dat ondernemers graag één loket hebben waar zij met hun vragen terecht kunnen. In de provincie Gelderland wordt reeds gewerkt met een regionaal loket voor gebiedsgericht beleid (mn. Projectontwikkeling en subsidieaanvragen), in de vorm van de programmabureaus. In Overijssel zijn deze programmabureaus in ontwikkeling. De provincies streven ernaar dat de programmabureau's ook als (doorverwijs) loket functioneren voor vragen op het gebied van bijvoorbeeld ruimtelijke ordening en milieu.

Andere organisaties

Naast genoemde bureaus voor toerisme zijn er natuurlijk nog veel meer organisaties betrokken bij het plattelandstoeristisch beleid, zoals bijvoorbeeld de brancheorganisaties Recron, KHN, GLTO en Stimuland en de Kamers van Koophandel. Wij achten het van groot belang dat deze organisaties met de bureaus voor toerisme samenwerken om het plattelandstoeristisch product verder te ontwikkelen. Een voorbeeld daarvan is de projectaanvraag "Ketenaanpak plattelandstoerisme". Dit project is gericht op professionalisering van de plattelandstoeristische ondernemers en de regionale plattelandstoeristisch samenwerkingsverbanden. Het wordt geïnitieerd door de GLTO in samenwerking met het GOBT. In het project wordt afstemming en samenwerking gezocht met de RECRON en KHN op het vlak van aanbod aan recreatieondernemers en agrotouristische ondernemers. Voor de aanleg van recreatieve infrastructuur en voorzieningen zijn de in beide provincies aanwezige regio's en recreatieschappen de belangrijkste uitvoeringsinstanties.

Coördinatieplatform

Voor een goede afstemming tussen de verschillende spelers in het plattelandstoeristische veld vinden de provincies de oprichting van een platform plattelandstoerisme van groot belang. In zo'n platform kunnen samenwerkingsverbanden worden gesmeed en (project-) ideeën op elkaar worden afgestemd. Te denken valt aan een platform op landsdelig niveau. Mogelijke partners in dit platform kunnen zijn GOBT, GLTO, Stimuland, Recron, KHN en de provincies

6. Regionale aanpak

Regionale visies

Uit het masterplan van het GOBT blijkt dat op bepaalde producten, zoals minicampings de markt in bepaalde regio's verzadigd begint te raken, terwijl andere (nieuwe) producten vrijwel niet van de grond komen. In ons plattelandstoeristisch beleid streven wij naar meer differentiatie in het plattelandstoeristisch product en een betere aansluiting op de marktvrage. Daar waar veel verblijfsrecreatie is, kunnen met name dagactiviteiten ontwikkeld worden. Ook kan er gericht gewerkt worden aan differentiatie in luxe-niveau.

De provincies stimuleren gemeenten om regionaal te komen tot eenduidige wet- en regelgeving (hoofdstuk 4). In dat traject zullen wij gemeenten ook adviseren en stimuleren om samen met de brancheorganisaties en regionale samenwerkingsverbanden te werken aan regionale visies ten aanzien van de gewenste ontwikkeling van het plattelandstoeristisch product. Op basis van een ontwikkelingsvisie kan de regio aansturen op een goede spreiding, meer differentiatie of betere zonering van het plattelandstoeristisch aanbod. Dit is de gelegenheid om de regionale samenwerking op het gebied van regionale marketing en productontwikkeling te verbeteren. De provincies zullen dit proces faciliteren door het GOBT opdracht te geven haar (markt)kennis en ervaring ter beschikking te stellen aan de regio's. De RBT's kunnen in praktische zin ondersteuning geven via productontwikkeling (meer differentiatie), ontsluiting (middels ketenvorming), regionale vermarkting en digitale ontsluiting van het aanbod.

Stimuleren plattelandstoeristische projecten

De provincies willen plattelandstoeristische initiatieven stimuleren door een goede communicatie van ons plattelandstoeristisch beleid. Hiertoe willen wij ter ondersteuning van het werk van de verschillende uitvoerende instanties een publieke, aansprekende folder ontwikkelen, gericht op de individuele initiatiefnemers en onze partners in het veld. Door middel van deze folder willen we initiatiefnemers van plattelandstoeristische projecten beter informeren over ons beleid, de subsidiemogelijkheden en de rol van de verschillende instanties. De provincies ondersteunen plattelandstoeristische initiatieven voorwaardenscheppend (zie voorgaande hoofdstukken) en in geval van bijzondere projecten ook financieel. (Europese, rijks- en provinciale subsidies).

Subsidieaanvragen

De inzet van subsidies gebeurt in Gelderland gebiedsgericht. Daar zijn de programmabureaus het loket voor gebiedsgericht beleid als het gaat om het aanvragen van (provinciale, rijks of Europese) subsidies. Het programmabureau doet een eerste toets, brengt initiatieven samen, faciliteert bij het indienen van projectaanvragen en legt projectaanvragen ter advisering aan GS voor aan de streekcommissies.

In Overijssel kunnen subsidieaanvragen bij de provincie worden ingediend. Organisaties als het GOBT en Stimuland kunnen een faciliterende rol vervullen bij de ontwikkeling van een idee tot een concrete projectaanvraag plattelandstoerisme.

Als uitgangspunt geldt dat initiatieven uit de markt dienen te worden gefinancierd. Projectsubsidie is mogelijk als regionale of thematische projecten zich richten op:

- regionale aanpak vergroting attractiviteit en toegankelijkheid van het platteland
- een brede samenwerking tussen publieke en private partijen (gemeente, RBT, VVV, agrariër, recreatieondernemer, winkel, hotel-restaurant, attractie etc)

- regionale samenwerking op het gebied van productinnovatie en marketing.
- Professionaliseren en kwaliteitsverbetering (oa. door kennisuitwisseling)

Toetsingscriteria

Wanneer plattelandstoeristische projecten een vernieuwend karakter hebben en passen binnen het regioprofiel of regiomerk, kunnen zij in aanmerking komen voor diverse vormen van steun. Wij willen plattelandstoeristische initiatieven ondersteunen, indien de volgende onderwerpen in acht genomen worden:

- Het project past binnen het regioprofiel of regiomerk*
- Het project geeft invulling aan de doelen van de Reconstructieplannen
- Het project speelt in op trends en maatschappelijke ontwikkelingen
- Er is sprake van een integrale aanpak (bijv. ketensamenwerking)
- Uitvoering leidt tot meer differentiatie in het plattelandstoeristische aanbod
- De marketing en promotie zijn / worden goed uitgewerkt.
- Er is inzicht in de (economische) effecten die met het project worden beoogd.
- Het project is financieel goed uitgewerkt.

- de unieke kwaliteiten en kenmerken waarmee de regio zich (toeristisch) onderscheidt van andere regio's

Subsidieregelingen

Plattelandstoeristische projecten kunnen tot 2006 in aanmerking komen voor Europese en rijkssubsidie uit EPD Oost Platteland, Leader+, Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB) en Plattelands Ontwikkelingsprogramma (POP). Daarnaast zijn er provinciale subsidiemogelijkheden, zoals o.a. via het Sociaal-Economisch Beleid en het Fonds Vernieuwing Landelijk Gebied (Gelderland) en de Subsidieregeling Recreatie en Toerisme (Overijssel). Ook biedt de Reconstructie mogelijkheden voor financiering.

Daarnaast zijn er in beide provincies mogelijkheden voor toeristische investeringsubsidies via resp de KITO regeling (Overijssel) en het PIT (Gelderland). Via deze regelingen kunnen individuele ondernemers subsidie krijgen voor investeringen gericht op kwaliteitsverbetering.

7. Actieprogramma

In deze notitie komen beide provincies samen tot de volgende maatregelen:

1. gezamenlijk, landsdelig plattelandstoeristisch beleid (Mooi Dichtbij).
2. gezamenlijke visie op planologische ontwikkelingsruimte.
3. gezamenlijke visie op de organisatie van marketing en promotie.
4. een zelfde wijze van stimulering plattelandstoerisme via een regionale aanpak.

Deze maatregelen moeten bij elkaar leiden tot meer (inter-)nationale toeristen naar Oost Nederland en dus meer bestedingen en meer werkgelegenheid op het platteland. Plattelandstoerisme is een aantrekkelijk product, dat ook de buitenlandse markt aanspreekt. Verbetering van dit product is mogelijk door ondernemers meer ruimte voor ontwikkeling en innovatie te bieden. De rol die wij als provincies daarbij hebben is voorwaardenscheppend, o.a. via ons streekplanbeleid. Daarnaast kunnen wij via projectsubsidies (gebiedsgericht beleid) kwaliteitsverbetering van het plattelandstoeristische aanbod stimuleren. Projecten waarvoor onder meer subsidie mogelijk is, zijn het opstellen van regionale toekomstvisies, regionale productontwikkeling, professionalisering van de sector en vergroting van de toegankelijkheid van het landelijk gebied. Via een goede marketing en promotie worden toeristen naar Oost-Nederland getrokken. De provincies organiseren dit via de aansturing van het Gelders Overijssels Bureau van Toerisme. Uitvoering van het voorgenomen plattelandstoeristische beleid leidt tot de volgende producten en de daarmee verbonden prestaties en beoogde resultaten:

product	prestatie	resultaat
marktonderzoek	onderzoek	toepassing
regionale (keten)samenwerking	één regionaal samenwerkingsverband per toeristische regio in Gelderland en Overijssel	aantal deelnemende partijen, gezamenlijke producten (netwerk, arrangementen etc)
regionale toekomstvisies	één toekomstvisie per toeristische regio	betere spreiding, meer innovatie en differentiatie in plattelandst. producten
kwaliteitsverbetering ondernemerschap	cursusmodules, advies van consultants	aantal deelnemers
toegankelijkheid	betere ontsluiting van landelijk gebied (en dus ondernemers)	meer bestedingen
regionale productontwikkeling plattelandstoerisme	nieuwe, innovatieve, streekeigen producten (1 per regio / jaar)	meer toeristen / bestedingen / werkgelegenheid
marketing en promotie	landsdelig magazine	grotere bekendheid

Een meer gedetailleerd overzicht van de projecten en maatregelen geeft de volgende tabel. Het overzicht is niet uitputtend maar beoogt een beeld te schetsen van de uitvoering in de komende jaren. De genoemde bedragen betreffen de totale investering en zijn merendeels indicatief.

Maatregel/project	Regio	Trekker	Partners	Rol Provincies	Investering*	Uitvoering
Marketing en productontwikkeling						
Plattelandsmagazine Oost-Nederland	Landsdelig	GOBT	Provincies, RBT's, ondernemers	opdrachtgever projectfinancier	150.000	2004
Internet (plattelandstoerisme .nl)	Landsdelig	GOBT	RBT's, ondernemers	opdrachtgever	20.000	2004
Professionalisering plattelandstoerisme	Landsdelig	GOBT	RBT's, ondernemers	opdrachtgever projectfinancier	130.000	2004 – 2006
Ketenaanpak (cursusmodules) plattelandstoerisme	Gelderland	GLTO	GOBT	kadersteller projectfinancier	800.000	2004 – 2005
Oprichting coördinatieplatform plattelandstoerisme voor afstemming tussen partners	Landsdelig	GOBT	Recron, KHN, GLTO, Stimuland, provincies	adviseur	ureninzet	2004
Verbetering toegankelijkheid platteland, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> fietsknooppunten wandeln netwerk (oa kerkepaden en wandel en struinroutes) wandel- en struinroutes ruiterroutes 	Overijssel en Gelderland Regionaal Regionaal Regionaal	Regio's en recreatieschap Regio's en recreatieschap Stimuland HTN	GOBT Provincie GOBT Stimuland, GLTO, RBT, GOBT, RBT, GLTO RBT, ondernemers	kadersteller projectfinancier	p.m p.m p.m p.m	2004 - 2007
Duidelijke werkafspraken met GOBT over inzet plattelandstoerisme	Landsdelig	Provincies	GOBT	opdrachtgever	ureninzet	2004 - 2007
Regionale aanpak						
Ketenontwikkeling op regionale schaal t.b.v. gezamenlijke streekeigen product-ontwikkeling en marketing	Regionaal landsdelig	RBT's	Stimuland, GLTO, Recron, KHN, GOBT	kadersteller projectfinancier	200.000	2004 - 2006
Streekeigen productinnovatie en marketing per regio zoals "buitengewoon proeven"	Regionaal landsdelig	RBT's		kadersteller projectfinancier	400.000	2005 - 2006
Stimuleren van regionale ontwikkelingsvisies plattelandstoerisme	Regionaal landsdelig	Provincies, regio's	Gemeenten, RBT's e.a.	kadersteller projectfinancier	ureninzet	2004 - 2005
Opstellen stimulerende folder plattelandstoeristische projecten	Landsdelig	Provincies	GOBT, Recron, KHN GLTO Stimuland	uitvoerder	10.000	2004

<i>Planologische ontwikkelingsruimte</i>						
In IPO-verband rijks wet- en regelgeving beïnvloeden	Landsdelig	Provincies		belangen-behartiger	uren- inzet	2004 - 2005
Voldoende ontwikkelingsruimte plannen via streekplanbeleid	Provinciaal	Provincies		kadersteller	uren- inzet	2004 - 2005
Stimuleren reg. afstemming gemeentelijk beleid t.a.v. van wet- en regelgeving	Regionaal landsdelig	Provincies	Regio's en gemeenten	regisseur	uren- inzet	2004 - 2006

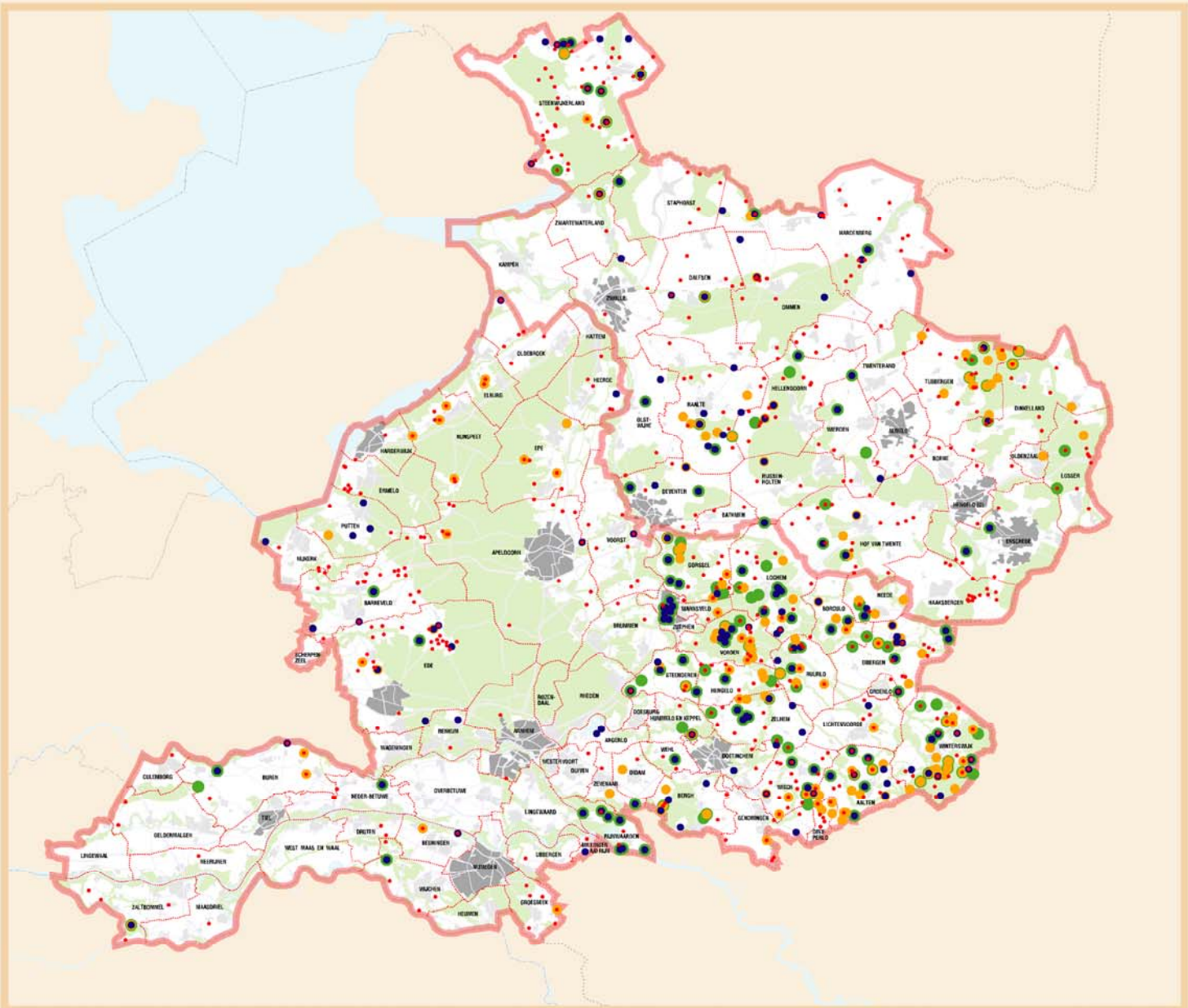
* Deze tabel omvat een overzicht van de ons nu bekende projecten met daarbij een globale indicatie van de totale investering. Het provinciale aandeel daarin is slechts een fractie daarvan (naast o.a. EU, Rijk en derden uit de regio). Als het gaat om activiteiten van het GOBT zullen deze in hun werkplan opgenomen worden en separaat aan GS worden voorgelegd.

In Gelderland vindt de uitvoering van deze projecten plaats via het gebiedsgericht beleid. De bijdrage vanuit de provincie loopt via de procedures van gebiedsgericht beleid (PUP) en wordt voorgelegd ter besluitvorming aan GS via kaderbrief, het PUP en koepelnotities. Ook in Overijssel zullen met name regionale initiatieven gebiedsgericht worden opgepakt.

PLATTELANDSTOERISTISCHE OVERNACHTINGEN

- kleinschalig kampeerterrein
- bed & breakfast en pension
- vakantiewoning
- boerderijverhuur

- kern grote stedenbeleid
- ecologische hoofdstructuur (EHS)



PLATTELANDSTOERISTISCHE DAGACTIVITEITEN

- rondleiding en huisverkoop
- paard en wagen
- gastronomie
- musca
- workshop

■ kern grote stedenbeleid

■ ecologische hoofdstructuur (EHS)

